

Lagar & Regler med fokus på kemikalier

- textilrelaterade

Weronika Rehnby
11 nov 2020

REHNBY
KONSULT AB

Lite om mig:

Weronika Rehnby, textilingenjör som började arbeta på Borås Wäfveri med att färga textilier för att sedan gå vidare till slutbehandlingar och rollen produktionschef på Almedahls i Alingsås.

Därefter Textilhögskolan som ansvarig för området färgning, tryckning och beredning och fick möjlighet att som lärare förmedla teori, praktik och miljöaspekter.

Nästa steg blev Naturskyddsföreningen som ansvarig för miljömärkningen Bra Miljöval för textil.

Arbetar idag som textil- och hållbarhetskonsult och som ansvarig för miljöfrågor hos branschorganisationen TEKÖ, Sveriges Textil- och Modeföretag.

Unsplash

Vår värld är uppbyggd av kemiska grundämnen och föreningar på naturlig väg, men vi har också skapat nya föreningar på konstgjord väg.

Vi hittar de kemiska ämnena i kemikalier som vi använder i de textila processerna och i textila material och tillbehör.

En del kemikalier är hjälpkemikalier i processerna medan andra stannar kvar i textilierna för att ge funktion.

Vissa kemiska ämnen är hårt bundna till det textila materialet medan andra har lätt att tvättas ur.

Inom EU finns lagkrav på kemikalier som används för produktion av textilier, men det kommer också fler och fler kemikaliekrav som gäller textila produkter.

Dessutom ställs miljökrav på verksamheter som bleker, färgar och gör funktionsbehandlingar på textil.

I Sverige är det Länsstyrelsen som utfärdar miljötillstånd och gör tillsyn.

Som grund ligger EU:s Industriutsläppsdirektiv (IED, 2010/75/EU) som referensdokument för bästa tillgängliga teknik, så kallade BREF-dokument.

Textil-BREF:en håller nu på att revideras.

ECHA är EUs kemikaliemyndigheten

REACH-förordningen är EUs kemikalielagstiftning
Registration, Evaluation, Authorization and Restriction of **C**hemicals

REACH reglerar i första hand ämnen och blandningar, men också varor.

Enlig REACH är en vara är

”ett föremål vars form, yta eller design har större betydelse för föremålets funktion än dess kemiska innehåll”

Som tillverkare, importör eller distributör så ansvarar du för att varorna uppfyller kraven i REACH.

Kraven kan innebära förbud, begränsningar eller informationsplikt.

Kemikalier i textilier

– Risker för människors hälsa och miljön

Rapport från ett regeringsuppdrag

RAPPORT 3/15

2015 gjorde Swerea IVF (RISE) en **screeningstudie för Kemikalieinspektionen** med syfte att ta fram information om **farliga kemiska ämnen i textilier** t ex kläder och hemtextilier.

2 400 textilrelevanta kemiska ämnen identifierades

Ämnena ingår i såväl funktions- som hjälpkemikalier, men kan också vara nedbrytningsprodukter eller föroreningar.

I studien fokuserade man på ämnen med funktion*, vilket innebär att de förväntas stanna kvar i det textila materialet i ganska höga koncentrationer. Exempel på detta är färger och kemikalier som ger mjukhet, skrynkefrihet etc.

För **ca 10% av ämnena*** såg man en möjlig risk för människors hälsa.

För **ca 5% av ämnena*** såg man en risk för miljön.

I studien poängteras att den endast täcker en del av de ämnen som kan finnas i textilier.

Vi behöver ha kunskap om kemiska ämnens och kemikaliers egenskaper

Klassificering och märkning enligt CLP

Förordning (EG) nr 1272/2008 (till och med ändringsförordning (EU) nr 2019/521 (ATP12))

Häls- och miljöfaror

Fysikaliska faror

Klassificering				Märkning		
-klass	-kategori	Förkortning	Kod* för faroangivelse	Piktogram, kod*	Signalord	Faroangivelse
2.1 Explosiva ämnen, blandningar och föremål	Instabilt explosivt ämne, blandning eller föremål	Unst. Expl.	H200		Fara	Instabilt, explosivt.
	Riskgrupp 1.1	Expl. 1.1	H201			Explosivt. Fara för massexplosion.
	Riskgrupp 1.2	Expl. 1.2	H202			Explosivt. Allvarlig fara för splitter och kaststycken.
	Riskgrupp 1.3	Expl. 1.3	H203			Explosivt. Fara för brand, tryckvåg eller splitter och kaststycken.
	Riskgrupp 1.4	Expl. 1.4	H204		Varning	Fara för brand eller splitter och kaststycken.
	Riskgrupp 1.5	Expl. 1.5	H205	Inget piktogram	Fara	Fara för massexplosion vid brand.
2.2 Brandfarliga gaser	Riskgrupp 1.6	Expl. 1.6	-	Inget piktogram	Inget signalord	Ingen faroangivelse.
	Kategori 1A	Flam. Gas 1A	H220		Fara	Extremt brandfarlig gas.
	- Kemiskt instabil gas kategori A ⁽¹⁾	Chem. Unst. Gas A	H220			Extremt brandfarlig gas. Kan reagera explosivt även i frånvaro av luft.
	- Kemiskt instabil gas kategori B ⁽¹⁾	Chem. Unst. Gas B	H220			Extremt brandfarlig gas. Kan reagera explosivt även i frånvaro av luft vid förhöjt tryck och/eller temperatur.
	- Pyrofor gas ⁽²⁾	Pyr. Gas	H220			Extremt brandfarlig gas. Kan spontant antändas vid kontakt med luft.
	Kategori 1B	Flam. Gas 1B	H221			Brandfarlig gas.
2.3 Aerosoler	Kategori 2	Flam. Gas 2	H221	Inget piktogram	Varning	Brandfarlig gas.
	Kategori 1	Aerosol 1	H222		Fara	Extremt brandfarlig aerosol. Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning.
	Kategori 2	Aerosol 2	H223		Varning	Brandfarlig aerosol. Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning.
	Kategori 3	Aerosol 3	H229		Varning	Tryckbehållare: Kan sprängas vid uppvärmning.

Klassificering				Märkning		
-klass	-kategori	Förkortning	Kod* för faroangivelse	Piktogram, kod*	Signalord	Faroangivelse
3.1 Akut toxicitet	Kategori 1	Acute Tox. 1	H300		Fara	Dödligt vid förtäring.
	Kategori 2	Acute Tox. 2	H310			Dödligt vid hudkontakt.
	Kategori 3	Acute Tox. 3	H330			Dödligt vid inandning.
			H301			Giftigt vid förtäring.
			H311			Giftigt vid hudkontakt.
			H331			Giftigt vid inandning.
3.2 Frätande eller irriterande på huden	Kategori 4	Acute Tox. 4	H302		Varning	Skadligt vid förtäring.
			H312			Skadligt vid hudkontakt.
			H332			Skadligt vid inandning.
			H314			Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.
3.3 Allvarlig ögonskada eller	Kategori 1A	Skin Corr. 1A	H314		Fara	Orsakar allvarliga frätskador på hud och ögon.
	Kategori 1B	Skin Corr. 1B				
	Kategori 1C	Skin Corr. 1C				
3.3 Allvarlig ögonskada eller	Kategori 2	Skin Irrit. 2	H315		Varning	Iriterar huden.
3.3 Allvarlig ögonskada eller	Kategori 1	Eye Dam. 1	H318		Fara	Orsakar allvarliga ögonskador.

www.kemi.se

EU har implementerat **GHS**, Global Harmonization System

Information om kemikalier lämnas av leverantören i ett **SÄKERHETSATABLAD** I **REACH** anges vad som måste finnas med

På svenska

Säkerhetsdatabladets 16 avsnitt:

1. Namnet på ämnet/blandningen och bolaget/företaget
2. Farliga egenskaper inklusive märkningsuppgifter
3. Sammansättning/information om beståndsdelar
4. Åtgärder vid första hjälpen
5. Brandbekämpningsåtgärder
6. Åtgärder vid oavsiktliga utsläpp
7. Hantering och lagring
8. Begränsning av exponeringen/personligt skydd
9. Fysikaliska och kemiska egenskaper
10. Stabilitet och reaktivitet
11. Toxikologisk information
12. Ekologisk information
13. Avfallshantering
14. Transportinformation
15. Gällande föreskrifter
16. Annan information

Vad betyder farosymbolerna?

Brandfarlig. Håll borta från värme, gnistor och öppen eld.

Explosiv. Hantera försiktigt och håll borta från värme, gnistor och öppen eld.

Frätande. Farlig att få på huden, i ögonen eller i munnen.

Gas under tryck. Får inte värmas upp eftersom de kan explodera av värmen.

Akut giftig. Kan vara livsfarlig att svälja, få på huden eller andas in.

Allvarlig hälsofara. Kan vara cancerframkallande och kan påverka förmågan att få barn. Kan orsaka allergi.

Miljöfarlig. Farlig för miljön.

Oxiderande. Kan orsaka eller förstärka en brand.

Skadlig. Kan ge klåda och irritation på huden eller i ögonen, kan ge hudallergi eller göra dig dåsig eller yr. Kan också vara farlig för jordens ozonskikt.

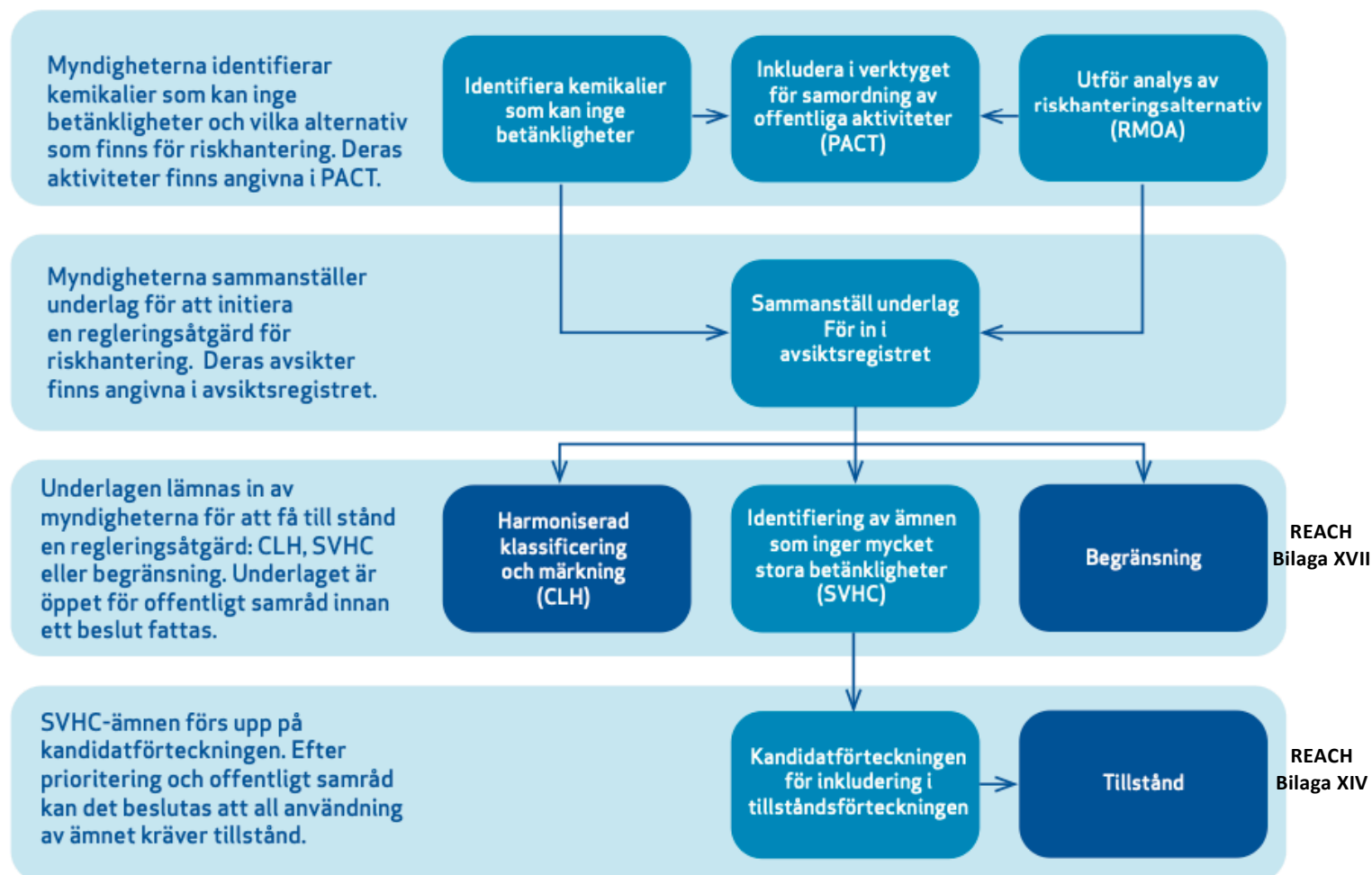
KEMI
Kemikalieinspektionen

www.kemi.se

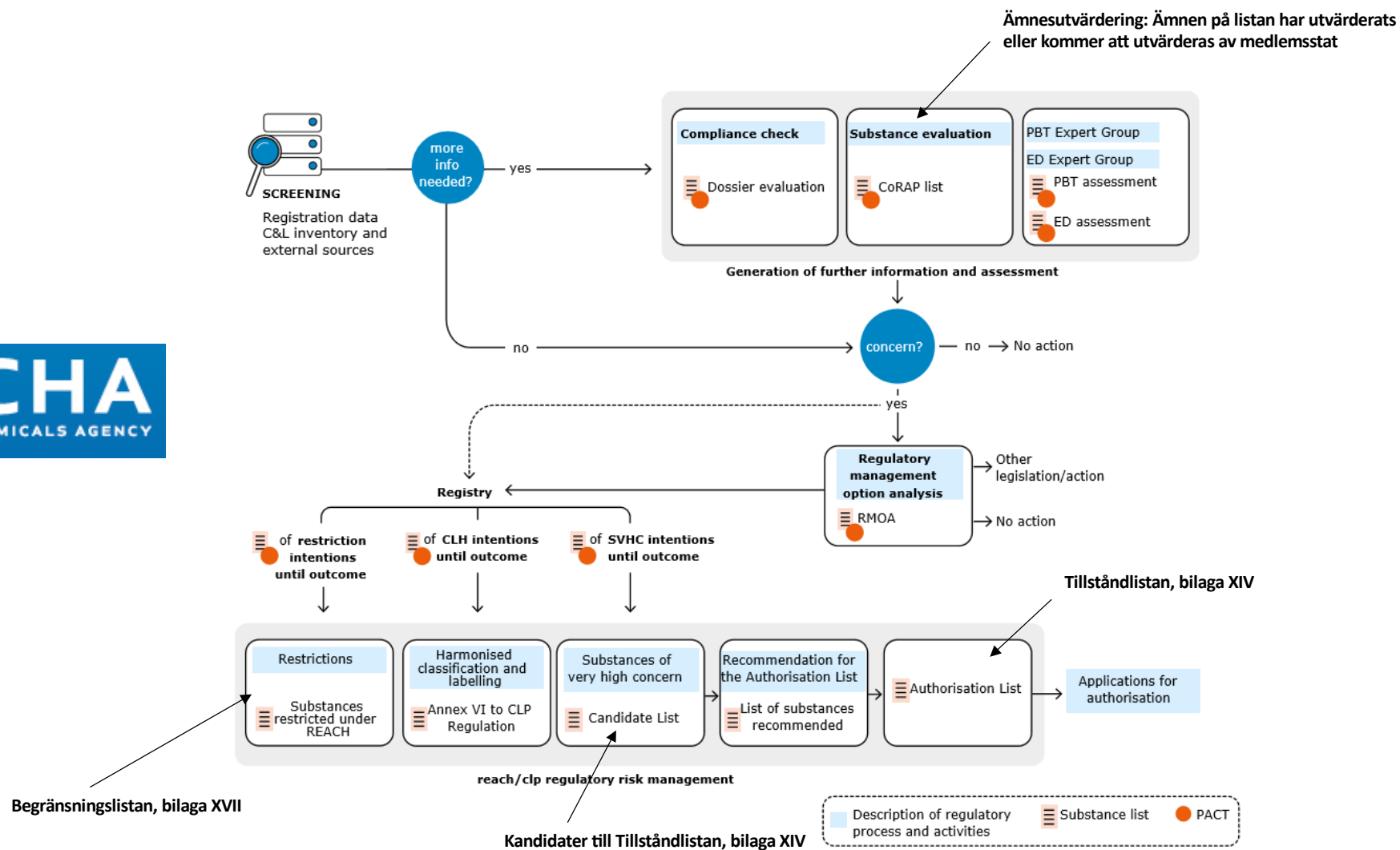
Har du fått i dig något farligt? Ring 112.
Mindre akut? Ring Giftinformationscentralen 010-456 67 00

Så här går det till inom EU när beslut ska tas om kemikalier ska regleras

Ett exempel är Sveriges och Frankrikes förslag att hudsensibiliserande ämnen i textil ska begränsas

I beslutsprocesserna deltar Europeiska kemikaliemyndighetens kommittéer, medlemsstaterna och Europeiska kommissionen.

Ha koll på om din produkt innehåller några ämnen som finns upptagna på REACHs kandidatlista!

Listan uppdateras 2ggr /år (vanligtvis i januari och juli)

och innehåller över 200 ämnen

Från den 5 januari 2021 måste varor som innehåller över 0,1 vikt% av ämnen på kandidatförteckningen anmälas till ECHAs databas SCIP

KANDIDATFÖRTECKNINGEN (Reach-förordningens artikel 59)

En lista av ämnen som kan få allvarliga effekter på människors hälsa och miljö (SVHC-ämnen)

Ämnen som kan:

- vara cancerframkallande
- skada arvsmassan
- störa fortplantningsförmågan
- ansamlas i miljön
- eller t ex ha hormonstörande egenskaper

Skyldighet att lämna information om säker användning till mottagaren och gäller alla led i distributionskedjan.

Konsumenter ska få informationen kostnadsfritt och svar inom 45 dagar.

Om varan innehåller mer än 0,1 viktprocent av ämnet ska detta anmälas till ECHA. Gäller när mängden av ämnet överstiger 1 ton per tillverkare/importör och år samt om ämnet inte tidigare är registrerat för samma användning.

Ämnen på kandidatförteckningen blir tillståndspliktiga när de förs upp på bilaga XIV.

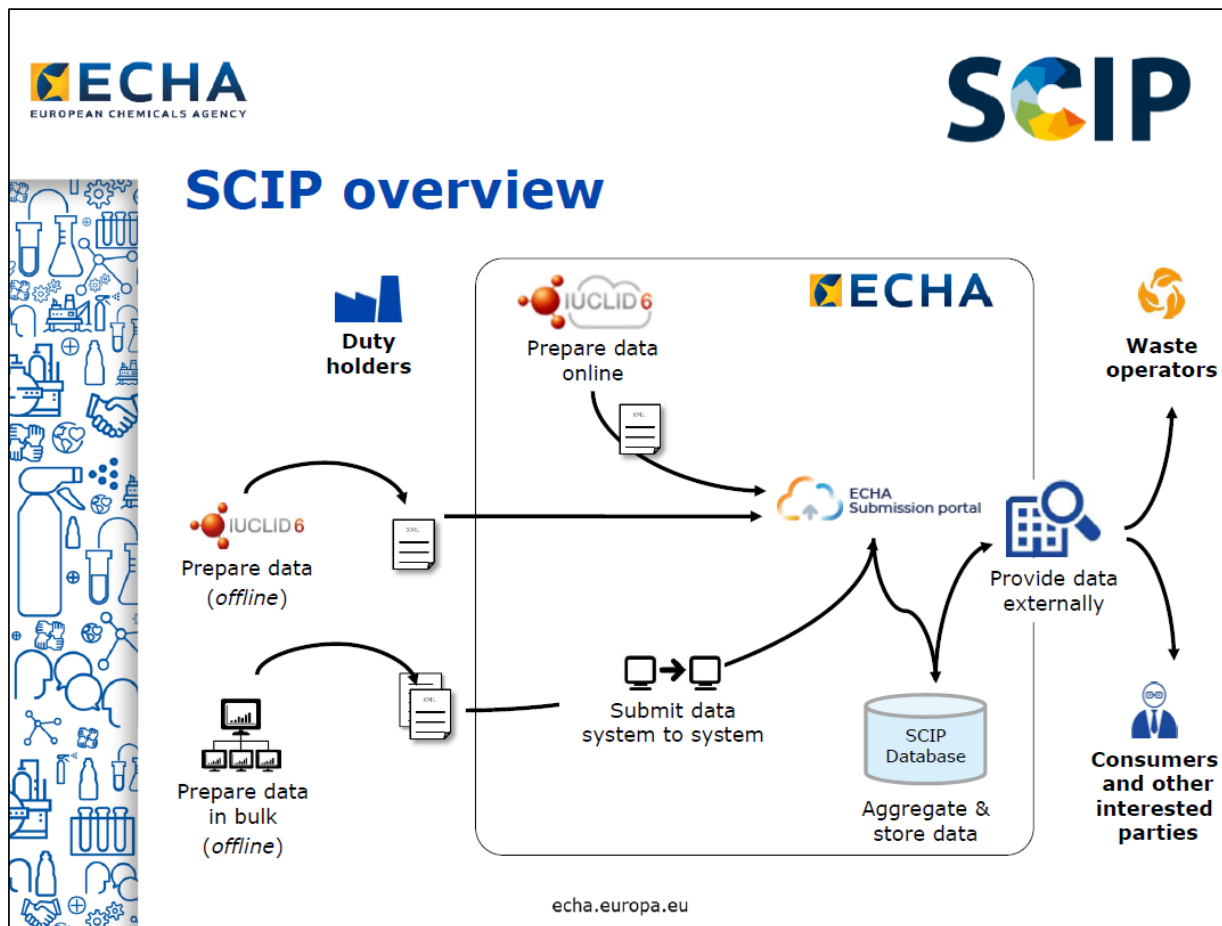
<https://www.kemi.se/lagar-och-regler/reach-forordningen/reach-och-varor>

SCIP-databasen etableras under
EUs Avfallsdirektiv (2008/98/EG)

Informationen om särskilt farliga ämnen (SVHC)
ska finnas tillgänglig under varornas hela
livscykel för både återvinnare och konsumenter

Den ska främja EUs mål om giftfria
materialkretslopp

Kraven gäller inte för återförsäljare som enbart
säljer varor direkt till konsumenter.

Diverse regler och krav att förhålla sig till utöver REACH-förordningen

Produktsäkerhetslagen (SFS 2004:451)

Alla varor och tjänster som företag erbjuder konsumenterna ska vara säkra.

Gäller inte varor som enbart är avsedda för yrkeslivet.

Tar inte upp saksador och miljöskador.

Om det finns speciallagstiftning för en viss produkt eller risk gäller inte lagen.

Unsplash

POPs-förordningen (EU) nr 2019/1021 (Global, Stockholmskonventionen)

Gäller långlivade organiska föreningar - Persistent Organic Pollutants

Förbjuder eller begränsar tillverkning och användning av POPs-ämnen.

Innehåller också bestämmelser om POPs-ämnen som bildats oavsiktligt samt avfallshantering och miljöövervakning av POPs-ämnen.

Biocidförordningen (EU) nr 528/2012

- Märkningskrav på biocidbehandlad vara, bl a ämnets namn

- Endast godkända ämnen får användas och ska anges, t ex silver

Leksaksdirektivet (2009/48/EG) Direktivet handlar om leksakers säkerhet och innehåller regler om kemikalier, allmän säkerhet samt elsäkerhet.

Förpackningsdirektivet (94/62/EG)

Regler om begränsningar av tungmetaller i förpackningar och förpackningsavfall.

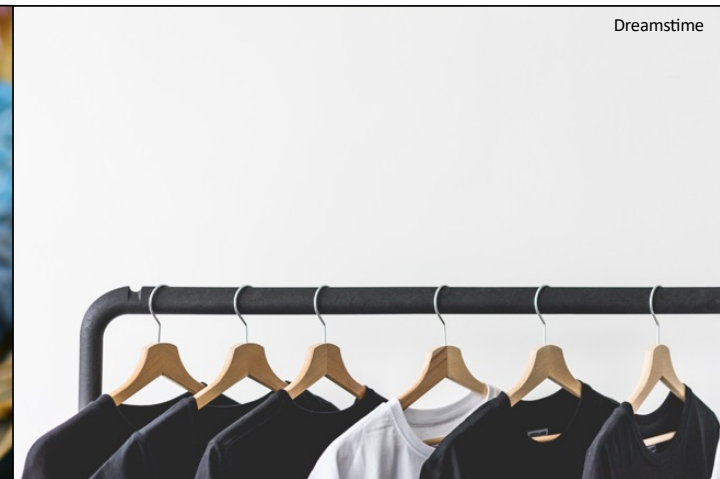
RoHS-direktivet (2011/65/EU)

begränsning av vissa farliga ämnen i elektrisk och elektronisk utrustning)

Batteridirektivet (2006/66/EG).

Nu ska vi snart komma in på kemikalierna i de textila produkterna och olika lagkrav som gäller idag eller är på gång.....

men först ska vi se var i textilkedjan de förekommer

Kemikalieförekomst i textilkedjan

- Fiberproduktion (inkl ursprung)
- Garnframställning
- Tygframställning
- Förbehandling
- Färgning / Tryckning
- Slutbehandling, beläggning, laminering
- Konfektionering
- Plaggbehandlingar
- (Transporter/lagring)

Olika typer av fibrer kräver oftast olika typer av färgstoff och tål kemikalier på olika sätt ... vilket innebär att produktionsprocesserna kan se olika ut.

Textilmaterialets form och struktur samt partiets storlek har betydelse för vilka maskiner som kan användas, men också vilka hjälpkemikalier som behövs.

Sammanställning ur Kemi:s faktablad kort om kemikaliereregler för textil

I bilaga XVII till Reach-förordningen finns många begränsningar som berör textil. Här är några exempel på begränsningar, och var i bilaga XVII du hittar dem.

Ämne	Ämnets förekomst och funktion	Post i Bilaga XVII	Börjar gälla
Nickel	I metallegering i detaljer som t.ex. blytlås.	27	Gäller
Vissa azofärgämnen	Färg.	43	Gäller
Nonylphenoletoxilater, NFE	Används i textilproduktion bland annat för att tvätta ur över-skottsfärg.	46a	3 februari 2021
Vissa polycykliska aromatiska kolväten, PAH:er	Kan bildas vid tillverkning av plast eller gummi, t.ex. i belagda textilier eller textil som består av plast, gummi eller konstläder.	50	Gäller
Ftalaterna DEHP, DBP, BBP och DIPB	Mjukgörare i plast eller gummi, t.ex. i belagda textilier eller textil som består av plast, gummi eller konstläder.	51	7 juli 2020 Gäller redan för leksaker och barnavårdsartiklar
Ftalaterna DINP, DIDP och DNOP	Mjukgörare i plast och gummi, t.ex. i belagda textilier eller textil som består av plast, gummi eller konstläder.	52	Gäller för leksaker/ barnavårdsartiklar
PFOA	I impregneringsmedel.	68	4 juli 2020
33 cancerogena, mutagena eller reproduktionstoxiska ämnen, så kallade CMR-ämnen	Till exempel formaldehyd mot skrynklor och för att fixera färgen.	72	1 november 2020

Begränsning för PFOA i kemiska produkter och varor började gälla den 4 juli 2020 - POPs-förordningen*

Efter detta datum får inte PFOA, PFOA-salter eller PFOA-besläktade ämnen

- tillverkas eller släppas ut på marknaden som rena ämnen.
- användas för framställning av eller släppas ut på marknaden som beståndsdel i ett annat ämne, blandning eller vara.

Perfluoroktansyra (PFOA) och andra ämnen som kan brytas ned till PFOA används i många olika typer av produkter som impregnering mot vatten, fett, olja och smuts.

PFOA bryts ned mycket långsamt i naturen, det är reproduktionsstörande och misstänks vara cancerframkallande för människor.

* Global FN-konvention implementerad av EU (Stockholmskonventionen)

<https://www.kemi.se/lagar-och-regler/reach-forordningen/begransning/aktuellt-om-begransningar#Perfluoroktansyra>

Unsplash

**1 november infördes begränsning
av vissa CMR-ämnen i hudnära
textil samt skor**

Gäller alla försäljningsled

Exempel på varor som begränsas är kläder, lakan, handdukar och inredningstextilier som privatpersoner kommer i kontakt med. Dessutom för tyger i bilar, bussar och offentliga miljöer.

Även produkter som satts på marknaden före den 1:a november 2020 måste uppfylla kraven för att få säljas.

33 olika CMR-ämnen och ämnesgrupper – olika haltgränserna

Gäller för kläder och tillbehör samt andra textilier som kommer i kontakt med huden.

Haltgränsen för formaldehyd i jackor, rockar eller möbelklädsel är 300 mg/ kg under perioden 1 november 2020 – 1 november 2023. Därefter gäller ett strängare gränsvärde.

Ftalaterna DEHP, DBP, BBP eller DIBP förbjöds i varor den 7 juli 2020, med vissa undantag

Förbudet gäller ftalaterna enskilt eller i någon kombination i en halt på 0,1 viktprocent eller högre i det mjukgjorda materialet.

Sedan innan är DEHP, DBP, BBP eller DIBP upptagna på kandidatlistan.

Olika ftalaterna har sedan tidigare, på olika sätt, funnits med i olika regelverk som t ex Leksaksdirektivet.

Den 3 februari 2021 blir det begränsning för nonylfenoletoxilat i kläder och andra textilier

Förbudet gäller textilvaror som kan komma att tvättas i vatten på marknaden som innehåller **0,01 viktprocent eller mer** av nonylfenoletoxilat.

Second hand eller varor som är tillverkade av enbart återvunna textil är undantaget, då man räknar med att nonylfenoletoxylatet redan blivit urtvättat.

Nonylfenoletoxilat bryts i naturen ner till nonylfenol, ett hormonstörande ämne som är giftigt för vattenlevande organismer

FÖRSLAG på EU-förbud mot allergiframkallande ämnen i hudnära varor av textil, skinn och päls

- Sverige och Frankrike har föreslagit ett EU-förbud mot mer än 1 000 allergiframkallande ämnen i bland annat kläder och skor. Hudnära textilier på möbler och bussäten etc. berörs också.
- Förslaget har varit ute på publik konsultation.
- Förslaget gäller varor av textil, skinn och päls som kommer i kontakt med huden.
- Gäller ämnen klassificerade enligt CLP som hudsensibiliserande enligt kategori 1/1A/1B samt en lista på dispersionsfärger med indikation på allergen hudreaktion men inte klassificerade.
- Enligt förslaget ska textil- och lädervaror som säljs till konsumenter inte få innehålla dessa ämnen över vissa haltgränser.
- Second hand är undantaget i förslaget, men inte re-design/re-make

Tag hjälp av andras begränsnings- och förbudslistor t ex AFIRMs

The Apparel and Footwear International RSL Management (AFIRM) Group

**The AFIRM Group's mission:
To reduce the use and impact of
harmful substances in the apparel
and footwear supply chain.**

Har medlemmar såsom H&M,
Nike, Adidas, Levi Strauss, Ecco, GAP,
Esprit, Inditex m fl

Infoblad kemikalier

ALKYLPHENOL ETHOXYLATES (APEOs)		
Other Names Nonylphenol Ethoxylates (NPEOs, NPEs); Polyethylene glycol nonylphenyl ether; Octylphenol Ethoxylates (OPEOs, OPEs); Polyethylene glycol octylphenyl ether		
CAS Number	Substance	
9002-93-1	Polyethylene glycol 4-(tert-octylphenyl) ether	
9036-19-5	Polyethylene glycol mono(octylphenyl) ether	
68987-90-6	Poly (oxp-1,2-ethanediyl), alpha-(octylphenyl)-omega-hydroxy-, branched	
List continued in "Additional Information"		
May Be Found In		
- Industrial laundry detergent - Scouring agents (e.g., wool and leather) - Wetting agents		
Uses in the Supply Chain APEOs are common ingredients in many chemical formulations used to produce apparel and footwear materials. They have been widely used as surfactants or emulsifiers in detergents, scouring agents, dye-dispersing agents, printing pastes, spinning oils and wetting agents. Legislation around the world restricts the presence of APEOs in finished products. Leading apparel and footwear brands have restricted or banned the use of APEOs in production of their products.		

<https://www.afirm-group.com/>

https://www.afirm-group.com/wp-content/uploads/2020/01/2020_AFIRM_RSL_2020_0131.pdf

https://www.afirm-group.com/wp-content/uploads/2018/01/afirm_alkylphenol_ethoxylates.pdf

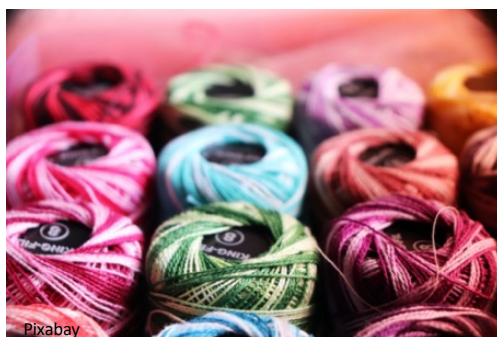

PRIO, ett sökverktyg som kan vara till hjälp för att kunna byta ut farliga ämnen i textila produkter (substitution)

I **KEMIs PRIO-guide** får du information om

- ämnens farlighet
- om farliga ämnen som kan finnas i material och varor eller i kemiska produkter
- hur du kan ställa krav vid inköp och upphandlingar
- Relevant lagstiftning

Materialen i är indelade i **10 huvudkategorier** som överensstämmer med SCIP-databasen Textil, läder, plast, elastomer, papper/papp m fl

Några fler tips som hjälp i kemikaliearbetet

Substitutionscentrum som leds av RISE

Tillhandahåller bl a en substitutionsguide som hjälp i arbetet med kemikalier och stödmaterial med fokus på textilier, skor, accessoarer, inredning och möbler

<https://www.ri.se/sv/substitutionscentrum>

chemsec TEXTILE GUIDE

”Chemical management is a three step process.

Find chemicals, evaluate them and act to replace the hazardous ones.”

<https://textileguide.chemsec.org>

Mycket är på gång och diskuteras för textilområdet

Svensk strategi för cirkulär ekonomi

A new circular economy Action Plan (EU)

Separat insamling av textilier 2025 (EU)

Producentansvar för textil (Sverige)

Textilstrategi (EU)

Kemikalieskatt för kläder och skor (Sverige)

Plaststrategi
(mikroplaster för textil)
Produktpass

Textilstrategi (Sverige)

Förpackningsdirektivet (EU)

Ecodesigndirektivet (EU)

PEF, Product Environmental Footprint

EPD, Environmental Product Declaration

EU Ecolabel

<https://ec.europa.eu/environment/circular-economy/>

Regeringen har föreslagit en kemikalieskatt för kläder och skor

En utredning har gjorts och en rapport finns tillgänglig.

Varorna som omfattas finns med på en lista och identifieras genom sina KN-nummer (tulltaxans indelning).

40 kr/kg för listade ämnen

95% avdrag om man verifiera att ämnena inte finns i varan
+

19 kr/kg för ftalater

+

19 kr/kg för PFAS

Utredningen bedömer att **ca 84%**
av de skattepliktiga kläderna och skorna

INTE

innehåller de angivna ämnena

**Dessa måste ändå betala skatt för listade ämnen,
men får dra av 95%**

Tabell 11.1 Skattepliktiga varor

<u>KN-nummer</u>	<u>Exempel på varor</u>
4015 19	Handskar av gummi
4015 90	Andra gummikläder än handskar
4203 10	Kläder av läder eller konstläder
4203 21	Kläder av läder eller konstläder speciellt utformade för sport- och fritid
4203 29	Handskar av läder eller konstläder
4303 10	Kläder av pälskinn och konstgjord päls
6504	Hattar och andra huvudbonader, flätade eller hopfogade av band eller remsor
6505	Hattar och andra huvudbonader av trikså m.m.
6506 91	Andra huvudbonader av gummi eller plast
6506 99	Andra huvudbonader av annat material
61	Kläder och tillbehör till kläder av trikså
62 förutom 6213	Kläder och tillbehör till kläder av annat än trikså, exkl. näsdukar
6401	Vattentäta skodon med yttersulor och överdelar av gummi eller plast
6402	Andra skodon med yttersulor och överdelar av gummi eller plast
6403	Skodon med yttersulor av gummi, plast, läder eller konstläder och med överdelar av läder
6404	Skodon med yttersulor av gummi, plast, läder eller konstläder och med överdelar av textilmaterial
6405	Andra skodon

Så här kan skatten bli för en tryckt t-shirt

(uppgifter ur utredningens rapport)

- T-shirten väger 200 gram
- Trycket är av polyuretan
- Ämnen på en av de fem *bilagorna* finns i t-shirten* (över gränsvärdet)
- Trycket innehåller *ftalater* över gränsvärdet**

Uträkning av skattepåslaget:

$40 \text{ kr} \times 0,2 \text{ kg} = 8 \text{ kr}$

Avdrag 47,5 % medges, skatten blir då 4,20 kr *

$19 \text{ kr} \times 0,2 \text{ kg} = 3,80 \text{ kr} **$

Totala skatten blir 8 kr/t-shirt

Ett tips för att få mer info och svar på en del frågor:

<https://www.svenskhandel.se/radgivning/hallbar-handel/hallbar-handel/allt-du-behover-veta-om-skatten-pa-klader-och-skor/>

Tack!

Weronika Rehnby
weronika@rehnbykonsult.se
+46 704 73 77 51

 REHNBYS
KONSULT AB